

EUROPEES COMITÉ VOOR SYSTEEMRISICO'S

BESLUIT VAN HET EUROPEES COMITÉ VOOR SYSTEEMRISICO'S

van 11 december 2015

betreffende de beoordeling van materialiteit van derde landen voor het bancaire stelsel van de Unie in verband met de erkenning en de vaststelling van anticyclische bufferpercentages

(ESRB/2015/3)

(2016/C 97/11)

DE ALGEMENE RAAD VAN HET EUROPEES COMITÉ VOOR SYSTEEMRISICO'S,

Gezien Verordening (EU) nr. 1092/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende macroprudentieel toezicht van de Europese Unie op het financiële stelsel en tot oprichting van een Europees Comité voor systeemrisico's⁽¹⁾, en met name artikel 3, lid 2, onder a) en b) en artikel 15,

Gezien Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG⁽²⁾, en met name artikel 138,

Gezien Uitvoeringsverordening (EU) nr. 680/2014 van de Commissie van 16 april 2014 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen voor wat betreft de rapportage aan de toezichhoudende autoriteit door instellingen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁽³⁾, en met name bijlagen I en II.

Gezien Besluit ESRB/2015/2 van het Europees Comité voor systeemrisico's van 21 juli 2015 betreffende het verstrekken en verzamelen van informatie voor het macroprudentieel toezicht op het financiële stelsel binnen de Unie en tot intrekking van Besluit ESRB/2011/6⁽⁴⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB) is verantwoordelijk voor de uitoefening van macroprudentieel toezicht ten einde bij te dragen aan het voorkomen of beperken van systeemrisico's binnen de Unie.
- (2) Ter kwijting van zijn verantwoordelijkheden moet het ESRB macroprudentiële risico's beoordelen voortvloeiend uit ontwikkelingen binnen de Unie en in derde landen. Dergelijke risico's kunnen voortvloeien uit grensoverschrijdende blootstellingen van het bancaire stelsel van de Unie aan derde landen die kunnen fungeren als een besmettingskanaal naar de Unie. Met name indien in een bepaald derde land een excessieve kredietgroei niet wordt geadresseerd middels macroprudentieel beleid kan zulks leiden tot grote verliezen voor de bancaire sector binnen de Unie en, uiteindelijk, een bedreiging vormen voor de financiële stabiliteit binnen de Unie.
- (3) Artikel 138 van Richtlijn 2013/36/EU verleent het ESRB een specifiek mandaat om uit excessieve kredietgroei in derde landen voortvloeiende risico's te adresseren. Meer bepaald wanneer door autoriteiten in een derde land ondernomen acties ontoereikend geacht worden, kan het ESRB optreden om de bancaire sector van de Unie te beschermen tegen risico's die voortvloeien uit excessieve kredietgroei in dat derde land. Met name kan het ESRB middels een aanbeveling aan aangewezen autoriteiten binnen de Unie richtsnoeren verstrekken inzake het passende anticyclische bufferpercentage voor blootstellingen aan derde landen.
- (4) Ter uitvoering van dit mandaat moeten derde landen geïdentificeerd worden ten opzichte waarvan het bancaire stelsel van de Unie materiële blootstellingen heeft (hierna „materiële derde landen” genoemd). De mogelijke impact van excessieve kredietgroei in een bepaald derde land op het bancaire stelsel van de Unie hangt af van de omvang en de aard van de blootstellingen die banken met hoofdkantoor in de Unie aan derde landen hebben. Aangezien het ESRB niet in staat is ontwikkelingen in alle derde landen wereldwijd te monitoren, is het van mening dat het ESRB zijn mandaat uit hoofde van artikel 138 van Richtlijn 2013/36/EU het beste kan uitvoeren door alleen die derde landen te monitoren ten opzichte waarvan de blootstellingen van het bancaire stelsel van de Unie een wezenlijke indicatie voor excessieve kredietgroei zijn.

⁽¹⁾ PB L 331 van 15.12.2010, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 176 van 27.6.2013, blz. 338.

⁽³⁾ PB L 191 van 28.6.2014, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB C 394 van 27.11.2015, blz. 4.

- (5) Om materiële derde landen te identificeren is het ESRB voornemens toezichtgegevens te gebruiken die de Europese Bankautoriteit (EBA) heeft verzameld overeenkomstig Besluit EBA/DC/2015/130 van de Europese Bankautoriteit van 23 september 2015⁽¹⁾. Besluit EBA/DC/2015/130 verschaft gedetailleerde informatie inzake blootstellingen in de bankportefeuille van een steekproef van de 191 grootste banken in de Unie aan alle derde landen wereldwijd. Alhoewel de gegevens geen blootstellingen in de bankportefeuille omvatten, en niet alle banken in de Unie bestrijken, is het ESRB van mening dat de gegevens toereikend zijn om materiële derde landen te identificeren. Concentratie op blootstellingen in de bankportefeuille wordt toereikend geacht omdat zij het leeuwendeel van de blootstellingen vormen. Bovendien maken verrekeningsovereenkomsten en onder meer het gebruik van derivaten en shortposities het moeilijk om een blootstelling in de bankportefeuille aan een bepaald derde land toe te wijzen. Concentratie op een steekproef van de grootste banken wordt toereikend geacht, omdat deze banken normaal gesproken het grootste volume aan grensoverschrijdende activiteiten hebben en derhalve het meest getroffen zouden worden indien excessieve kredietgroei in een derde land niet geadresseerd zou worden. In 2014 namen de 191 banken in de steekproef ongeveer 92 % van het totaal van de activa in het bancaire stelsel van de Unie voor hun rekening. Aangezien het ESRB voor de identificatie van materiële derde landen geen bankspecifieke blootstellingsgegevens nodig heeft, is het voornemens de EBA om gegevens te verzoeken die overeenkomstig Besluit EBA/DC/2015/130 werden verzameld en op lidstaatsniveau geaggregeerd werden. Besluit ESRB/2015/2 regelt die gegevensverzoeken.
- (6) Het ESRB zal materiële derde landen identificeren op basis van drie blootstellingsgraadmeters: risicogewogen activa, oorspronkelijke blootstelling en blootstellingen aan derde landen ten aanzien waarvan zich een wanbetaling heeft voorgedaan. Het gebruik van een aantal graadmeters beoogt voornamelijk een volledig overzicht te verschaffen van de aard van de blootstellingen aan derde landen. Uitsluitende concentratie op risicogewogen activa zou kunnen resulteren in onvoldoende gewicht voor significante blootstellingen met lage risicogewichten. Middels de oorspronkelijke blootstelling wordt dat door vaststelling van de blootstellingsomvang voor toepassing van risicogewichten gecompenseerd. Tot slot, blootstellingen ten aanzien waarvan zich een wanbetaling heeft voorgedaan, beogen blootstellingen te identificeren die voor de banken een groter kredietrisico vormen.
- (7) Doorgaans definieert het ESRB een derde land als materieel indien blootstellingen van het bancaire stelsel van de Unie aan dat derde land minstens 1 % bedragen voor een van de bovengenoemde drie graadmeters. Vergeleken met niet-financiële vennootschappen is het eigenvermogeniveau van banken gerelateerd aan hun activa doorgaans laag. Zelfs indien het ogenschijnlijk kleine blootstellingen betreft indien vergeleken met de omvang van de balans van de bank betekent zulks dat verliezen niveaus kunnen bereiken die de solvabiliteit van de banken kan bedreigen en/of het publiek kan doen twifelen aan de solvabiliteit van de banken. Dit argument zou de vaststelling van een lage drempel vereisen, aangezien negatieve ontwikkelingen in een bepaald derde land de kapitaalpositie van banken aanzienlijk kan beïnvloeden. Tegelijkertijd moet de drempel voor de identificatie van materiële derde landen geen rekening houden met derde landen ten opzichte waarvan slechts één lidstaat blootstellingen heeft, tenzij de omvang van die blootstellingen voor de Unie een risico kunnen vormen dat de betrokken individuele lidstaat te boven gaat. Om deze situaties zoveel mogelijk te beperken, moet een hoge drempel vastgesteld worden die waarborgt dat slechts met de grootste lidstaatoverschrijdende blootstellingen rekening wordt gehouden. Het ESRB is van mening dat een drempel van 1 % van het blootstellingstotaal de juiste balans vormt tussen de twee bovenvermelde wenselijke uitkomsten.
- (8) Het ESRB zal een lijst opstellen van materiële derde landen en deze lijst jaarlijks bijwerken op basis van criteria die toevoegingen aan en schrapping uit die lijst bepalen. Cyclische alsook structurele ontwikkelingen in economische en financiële integratie over de hele wereld veranderen bankenblootstellingen. Het identificatieproces inzake materiële derde landen moet deze ontwikkeling weerspiegelen. Daarvoor zijn criteria ontwikkeld die toevoegingen aan en schrapping uit de lijst van materiële derde landen bepalen. Zij zijn inherent: a) conservatief — toevoeging van een derde land aan de lijst is makkelijker dan schrapping uit de lijst; en b) transparant — criteria voor toevoeging aan en schrapping uit de lijst zijn gebaseerd op eenvoudige regels. Daarenboven heeft het ESRB keuzevrijheid wanneer zij bepaalt of een derde land materieel is voor de bancaire sector van de Unie. Die keuzevrijheid wordt naar alle waarschijnlijkheid uitgeoefend wanneer een derde land bijna voldoet aan de materialiteitscriteria.
- (9) De Algemene Raad zal gevraagd worden iedere herziening van de lijst van materiële derde landen middels de schriftelijke procedure goed te keuren. In geval van bezwaren gaat de Algemene Raad over tot stemming. Het ESRB-secretariaat zal jaarlijks een ontwerplijst van materiële derde landen opstellen die is gebaseerd op de toepassing van de criteria voor toevoeging en schrapping. Het Technisch Adviescomité kan zijn keuzevrijheid uitoefenen en de ontwerplijst voor de indiening bij de Algemene Raad wijzigen.
- (10) Het ESRB-secretariaat zal overeenkomstig dit besluit geïdentificeerde materiële derde landen monitoren. Andere jurisdicties in de Unie kunnen andere derde landen monitoren, zulks afhankelijk van hun materialiteit voor het nationale bancaire stelsel van een bepaalde lidstaat. Met het risicodashboard en met eerdere werkzaamheden inzake de anticyclische kapitaalbuffer opgedane expertise zal gebruikt worden voor de identificatie van die factoren die relevanter zijn aangaande de vroege identificatie van excessieve kredietgroei.

⁽¹⁾ Besluit EBA/DC/2015/130 van de Europese Bankautoriteit van 23 september 2015 inzake de rapportage door de bevoegde autoriteiten aan de EBA, bekendgemaakt op de EBA-website op www.eba.europa.eu.

- (11) Het ESRB heeft initieel zes derde landen als materieel geïdentificeerd, zulks gebaseerd op toezichtgegevens met als referentiedatum 30 juni 2014. De initieel als materieel geïdentificeerde derde landen zijn de Federale Republiek Brazilië, de Speciale Administratieve Regio Hongkong van de Volksrepubliek China, de Volksrepubliek China, de Republiek Turkije, de Russische Federatie en de Verenigde Staten van Amerika. Wijzigingen van deze lijst van materiële derde landen moeten gepubliceerd worden op de ESRB-website.
- (12) De eerste herziening van de door het ESRB vastgestelde lijst van materiële derde landen zal in het tweede kwartaal van 2017 plaatsvinden, gebruikmakend van toezichtgegevens met als referentiedatum 31 december 2016. Dat geeft aan dat voldoende gegevens nodig zijn voor de toepassing van toevoegingscriteria. Wegens onvoldoende gegevens voor de toepassing van de schrappingscriteria zal deze eerste herziening slechts potentiële toevoegingen aan de lijst van materiële derde landen in aanmerking nemen.
- (13) Verdere herzieningen van gegevens van de lijst van materiële derde landen zullen geschieden middels het gebruik van toezichtgegevens met als referentiedatum 31 december van ieder relevant kalenderjaar. Zodra voldoende gegevens beschikbaar zijn voor de toepassing van de schrappingscriteria zullen verdere herzieningen ook potentiële schrappingen uit de lijst van materiële derde landen in aanmerking nemen.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Werkingsfeer

Dit besluit definieert de ESRB-procedures voor de vaststelling van de materialiteit van derde landen voor de bancaire sector van de Unie in verband met de erkenning en vaststelling van anticyclische bufferpercentages overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU.

Artikel 2

Definities

Binnen het kader van dit besluit gelden de volgende definities:

- a) „anticyclisch bufferpercentage”: heeft dezelfde betekenis als in artikel 128, lid 7 van Richtlijn 2013/36/EU;
- b) „blootstelling”: heeft dezelfde betekenis als in artikel 5, lid 1 van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾;
- c) „monitoren/gemonitord” door het ESRB-secretariaat: betekent de governance, het onderhoud en de regelmatige bijwerking van een reeks indicatoren en kwantitatieve instrumenten door het ESRB-secretariaat om potentiële excessieve kredietgroei in materiële derde landen te signaleren;
- d) „derde land”: heeft dezelfde betekenis als in punt 1, onder g) van afdeling 2 van Aanbeveling ESRB/2015/1;

Artikel 3

GEGEVENSVERZAMELING

1. Om vast te stellen welke derde landen materieel zijn voor de bancaire sector in de Unie, en overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EU) nr. 1092/2010, vraagt het ESRB-secretariaat de EBA om geaggregeerde toezichtgegevens, zoals bepaald in bijlage I bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 680/2014, welke gegevens de EBA overeenkomstig Besluit EBA/DC/2015/130 heeft verzameld.
2. Bij de beoordeling of een derde land materieel is voor de bancaire sector van de Unie worden de volgende grademeters in acht genomen:
 - a) risicogewogen posten;
 - b) oorspronkelijke blootstellingen; en
 - c) blootstellingen ten aanzien waarvan zich een wanbetaling heeft voorgedaan.

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1).

3. Met name verzamelt het ESRB voor elk relevant derde land op kwartaalbasis de volgende in lid 1 bedoelde gegevenspunten van de toezichtgegevens:

a) Template C 09.01: intersectie van rijen 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, en kolommen 010, 020 and 080; en

b) Template C 09.02: intersectie van rijen 030, 060 en 140, en kolommen 010, 030 en 110.

4. Het ESRB-secretariaat onderhoudt contact met de EBA inzake de indiening van de in lid 3 bedoelde gegevenspunten, en inzake mogelijke toekomstige wijzigingen van de rapportagetemplates.

Artikel 4

Materialiteitsbeoordeling

1. Een derde land wordt geïdentificeerd als materieel voor de bancaire sector van de Unie, en onder de volgende omstandigheden toegevoegd aan de lijst van materiële derde landen:

a) indien het rekenkundig gemiddelde van blootstellingen aan het derde land in de acht kwartalen voorafgaande aan de referentiedatum minstens 1 % bedroeg voor minimaal één van de in artikel 3, lid 2 bedoelde graadmeters; en

b) indien de blootstellingen in elk van de twee kwartalen voorafgaande aan de referentiedatum minstens 1 % bedroegen voor minimaal één van de in artikel 3, lid 2 bedoelde graadmeters.

2. Een land wordt uit de lijst van materiële derde landen geschrapt indien:

a) het rekenkundig gemiddelde van blootstellingen aan dat land in de 12 kwartalen voorafgaande aan de referentiedatum minder dan 1 % was voor alle in artikel 3, lid 2 bedoelde graadmeters; en

b) de blootstellingen in elk van de twee kwartalen voorafgaande aan de referentiedatum lager waren dan 1 % voor alle in artikel 3, lid 2 bedoelde graadmeters.

3. Het ESRB-secretariaat monitort een derde land dat op basis van de in lid 1 bedoelde criteria als materieel voor de bancaire sector van de Unie wordt geïdentificeerd.

4. Het ESRB-secretariaat herziet de lijst van materiële derde landen jaarlijks en dient een voorstel in bij het Technisch Adviescomité. Dit voorstel is gebaseerd op toezichtgegevens die zijn verzameld voor de 12 kwartalen voorafgaande aan 31 december van het relevante kalenderjaar. Dit voorstel wordt uiterlijk 30 juni van het betrokken jaar ingediend bij het Technisch Adviescomité. Het Technisch Adviescomité kan zijn keuzevrijheid uitoefenen en het voorstel wijzigen voor indiening ter goedkeuring bij de Algemene Raad, met name wanneer het ESRB een aanbeveling heeft uitgebracht overeenkomstig artikel 138 van Richtlijn 2013/36/EU en het derde land waarop die aanbeveling van toepassing is uit de lijst van materiële derde landen geschrapt moet worden.

5. Op basis van het voorstel van het Technisch Adviescomité stelt de Algemene Raad een besluit vast inzake wijzigingen van de lijst van materiële derde landen. Wijzigingen van de lijst van materiële derde landen worden gepubliceerd op de ESRB-website.

Artikel 5

Overgangsbepalingen

1. De initiële op basis van referentiegegevens voor het tweede kwartaal van 2014 samengestelde lijst van materiële derde landen omvat de Federale Republiek Brazilië, de Speciale Administratieve Regio Hongkong van de Volksrepubliek China, de Volksrepubliek China, de Republiek Turkije, de Russische Federatie en de Verenigde Staten van Amerika.

2. In de 2017-herziening van de lijst van materiële derde landen, waarbij toezichtgegevens gebruikt worden met een referentiedatum van 31 december 2016, worden de in artikel 4, lid 2 bedoelde criteria voor schrapping van landen uit de lijst niet toegepast.

*Artikel 6***Inwerkingtreding**

Dit besluit is met ingang van 1 januari 2016 van toepassing.

Gedaan te Frankfurt am Main, 11 december 2015.

De voorzitter van het ESRB

Mario DRAGHI
